

*De parlar,
i de fer daurats*

De parlar, i de fer daurats

Aire-na Tahull Caubet

NIUB: 16615071

TREBALL DE FINAL DE GRAU

Tutora: Dra. Eugènia Agustí

Facultat de Belles Arts

Montagut i Oix, i Barcelona, 2018

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

El treball que teniu a les mans és la memòria de totes aquelles coses que ha comportat fer-lo. Moltes vegades no sé distingir entre la vivència i el procés. I estar en el llindar d'aquesta línia discursiva em fa perdre i trobar, mentre experimento i en parlo.

I poder-ho compartir, parlar amb els pares, amb les amigues, amb la tutora, i de totes les maneres possibles, evoca a no veure-hi final. Només parlo des de l'experiència i d'aproximacions a allò que visc, i us ho vull compartir.

M'agrada pensar que un *-atge*¹ ho pot reunir tot.

Considero aquest treball com la cloenda d'una etapa, i que tot el que he après em serveixi pel pervenir.

1 Sufix que designa conjunt, reunir elements que formen part d'un conjunt; o gran quantitat.

RESUM

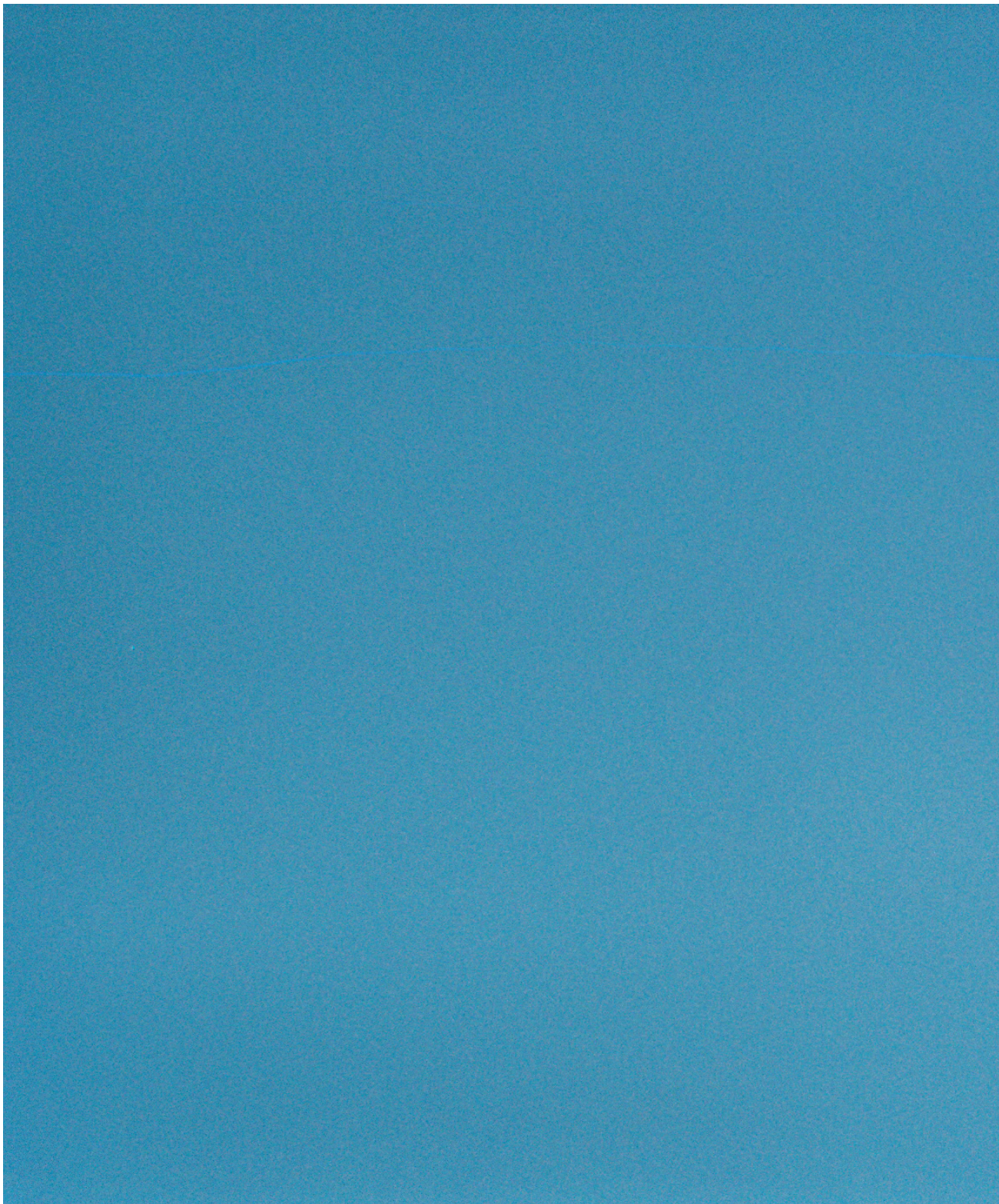
De parlar, i de fer daurats és una investigació realitzada en l'àmbit de gravat, i dóna continuïtat a altres anteriors reflexions entorn de la vivència i de l'enyor. Els resultats comprenen relats continguts entre experiències visuals i associacions formals que fluctuen entre la mirada a la natura, el sentiment per les relacions i la lluminositat que els aporta el color. Exploro, d'una banda en el procés, i de l'altra les possibilitats, tant escrites com sensorials i enraonades que m'ofereix el llenguatge. I això em permet fer, de la vida, un relat.

ABSTRACT

To speak, and to make gold is an investigation carried out in the engraving area, and gives continuity to previous reflections about the experiences and the nostalgia. The results include stories contained between visual experiences and formal associations that fluctuate between the gaze of nature, the feeling of relationships and the brightness that color gives them. I explore, on the one hand in the process, and on the other the possibilities, either written or sensorial and spoken, that language offers me. And this allows me to do, from life, a story.

PARAULES CLAU enyor / gravat / relat / miratge / celatge / monotip

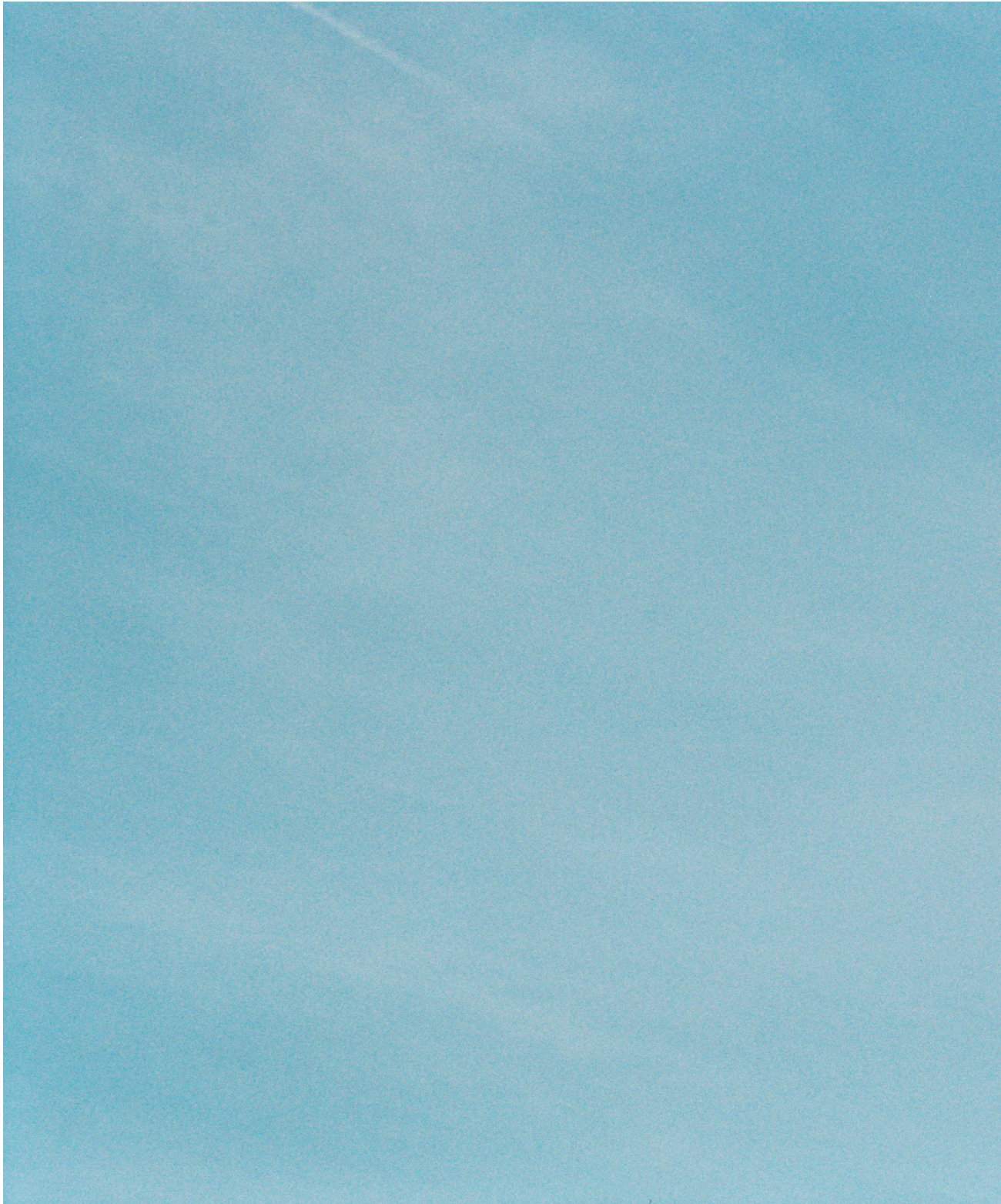
KEYWORDS *nostalgia / engraving / story / mirage / cloudscape / monotype*

ÍNDEX

D'APROXIMAR; per entrar en matèria	18
CASUALITAT PRECIOSA	25
DEL CELATGE; apropar-m'hi des de la superfície	30
des del fons	38
DEL MIRATGE; abans de sopar	42
re-plegar i descobrir com a mètode	48
com la claror ho aplega	54
apropar-m'hi més que amb els ulls	56
de guarir-me amb claror	60
i totes aquestes coses	70
D'ARXIPÈLAG; <i>illatge</i> —està mal escrit—	72
BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA	76
A TOTES LES QUE...	79

D'APROXIMAR; per entrar en matèria

Els anteriors treballs comencen en un relat basat en les vivències íntimes i en el fer quotidià. Si més no, vaig veient que aquesta ha estat la manera de convertir la vida en alguna cosa més. Així doncs, va ser durant el segon any de viure a la ciutat quan va començar tot.

Trobava a faltar la llum en una habitació que no em sentia pròpia. Buscant en la quotidianitat de casa —en un entorn rural, entre prat i bosc— vaig articular el primer treball, que considero el primer precedent: em vaig aproximar als arbres i al seu coneixement, la saviesa i el valor d'entre les seves fulles, tronc i arrels. Tornar a un origen —entenent-lo com un *Ouroboros*²—, despullava el relat fins a arribar a allò especialment valuós que perdura, l'or. M'embevia de poemes de Brossa i de percepcions sensorials que em van fer transitar per l'escriptura, fins a fer néixer una llavor dins d'un llibre antic de botànica. El resultat el vaig titular *Tres-or* (2016)³, que comprèn tota una sèrie de reflexions entorn de la simbologia del relat al voltant del trinomi persona-cosmos-natura; i també a través d'ell, vaig tenir el primer contacte amb el pa d'or i el daurat, que es van convertir en el mitjà per parlar de llum, i alhora del valor del tresor.

A l'encetar una reflexió sobre les qualitats d'aquest i de percebre valor sobre d'allò que aparentment no en tenia, vaig entendre que estava enyorada. Notava que necessitava estar

2 Cirlot, p. 344.

3 A més de donar nom al projecte, aquest mot sorgeix a partir del joc dels dos mots tres i or, que al ajuntant-los en resulta el mot tresor. Aquesta troballa-joc de paraules potencia en la mesura que vesteix d'importància tant conceptual com simbòlicament el relat.

més a prop d'allò que m'era proper. La voluntat de trobar la manera per no enyorar-me o de protegir-me d'aquesta sensació hostil em va dur a fer el treball *Instruccions d'ús de l'enyor* (2017) ⁴, que s'articula a partir d'una experiència al pis on he viscut fins ara.

La mare d'una de les companyes de pis va fer-li pintar les parets —que eren blanques— amb pintura antiradiacions —que era negra. Aquesta negació d'allò que protegeix guardava una relació poc coherent amb el fet d'haver de cobrir de negre un espai en perill per l'emanació de les ones que s'hi irradien, amb el fet de *descobrir-ho* ⁵ de nou amb la pintura blanca. Que la mare fes pintar a la filla les parets del lloc on vivia, em recordava que jo també em sentia lluny del que per mi tenia tant valor, com per la mare en tenia la filla, i n'era la raó de protegir-la.

Vaig explicar aquesta sensació amb “a casa no tenim microones, a casa tenim ovelles” ⁶, que forma part del treball esmentat. Aquest “Com fer servir l'enyor” ⁷ es va convertir en la reflexió materialitzada sobre les pràctiques entorn de la idea de recorregut, protecció i aïllament com a conseqüència d'estar fora de casa, i no sentir-me d'enlloc. També, aquesta reflexió va ser una manera de com fer servir l'enyor, i de valorar com un tresor el fet de poder tornar a casa, a la llar.

En la lectura de *La resistència íntima* (Esquirol, 2015) vaig trobar una protecció, un acolliment entre les paraules, pàgines i reflexions que em va aportar una consciència de la casa, i que, a part de donar-me arguments per fer-me articular el treball, em va servir —i encara em serveix— per entendre una mica més la quotidianitat íntima. Amb la voluntat de trobar sentit o quelcom on aferrar-me en aquesta vivència, vaig continuar explorant les possibilitats de l'enyor i de l'aïllament que s'havien anat produint a conseqüència d'haver mig marxat de casa.

4 *Instruccions d'ús de l'enyor*, 2017. Nom del projecte i d'una publicació part del projecte de Taller II.

5 Em permeto adaptar el mot descobrir en la mesura de la situació. Repintant de blanc i intentant tapar un negre, l'acció no recau en repintar el negre sinó en descobrir el blanc inicial; com si en aquella paret no hi hagués passat res.

6 En la recerca i documentació de les radiacions de les antenes telefòniques i del seu abast, aproximant-me a raons científiques, llegia que la freqüència d'ona dels microones també entra en aquest espectre de la llum, però no les veiem. Vaig fer la relació entre la pintura de la mare de la companya i el ramat d'ovelles de casa meua. La llana també aïlla. Els pares mai han contemplat la possibilitat de tenir un microones, suposo que ens estimem més menjar calent de l'olla. La vida al camp m'ofereix una protecció de les radiacions de l'espectre de la llum.

7 Esdevé una frase-refugi a partir de saber que estic enyorada; de com he pensat l'enyor, la casa i la llar.

L'enyor unia el sentit, d'allò insignificant, ordinari i personal, i em permetia espiar el que Perec es preguntava a *Lo infraordinario* (2008):

*...¿dónde está? Lo que ocurre cada día y vuelve cada día, lo trivial, lo cotidiano, lo evidente, lo común, lo ordinario, lo infraordinario, el ruido de fondo, lo habitual, ¿cómo dar cuenta de ello, como interrrarlo, como describirlo?*⁸

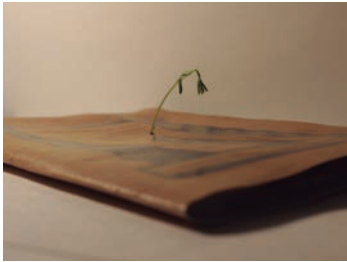
Amb la voluntat de construir una possible representació de la situació en la que em trobava, em vaig imaginar un mapa daurat —fent referència a la llum i al tresor—, i unes illes simbòliques —una espècie d'arxipèlag—, per on havia passat mentre feia aquest viatge. Buscava el recorregut per on havia passat fins aleshores, i em vaig adonar que el que era realment important era estar-hi passant, estar-ho vivint. *Maneres de (no) tornar a casa*, (2018)⁹ és un projecte que comprèn tot aquest *viatge que encara no és de tornada*¹⁰, on una brúixola em servia per buscar la llum entre les illes. El daurat es va anar tornant, cada vegada més, un refugi.

Aprofitant una màcula emprada per fer una de les peces de *Maneres de (no) tornar a casa*, vaig continuar veient possibilitats sobre la llum i el color que em podia oferir l'estampa com a objecte. Durant aquesta exploració em vaig adonar que la resposta visual no es corresponia com esperava amb la proposta conceptual. En arribar a aquest punt, vaig decidir tornar a l'inici per mirar de reprendre el moment en què havia començat a entreveure el sentit que per mi tenien la llum i el color daurat.

8 Perec, 2008. p. 22

9 El títol del projecte té una referència clara i evident a *Maneres de (no) entrar a casa*, una publicació d'Àlicia Kopf (2015). Em reservo el dret a modificar-lo. El projecte també recopila totes aquestes possibles maneres, aquest relat per englobar el viatge.

10 Reflexió continguda en el treball *Maneres de (no) tornar a casa* (2018), i també és el títol d'una publicació que forma part del treball.

CASUALITAT PRECIOSA

(escrit a la llibreta de camp durant la investigació daurada)

Ahir feia bon temps i vaig sortir amb les katusques als peus. Vaig començar a caminar, i no sabia on anar. Allà a sota del canyer s'hi estava fresquet. Les basses de la nit emplenaven les roderes del camí, el tractor havia fet solcs prou profunds perquè l'aigua s'hi estanqués. El cel era clar —i quan el cel és clar deixa veure la llum del sol— i es reflectia sobre l'aigua. La llum l'acariciava, el vent la feia vibrar i la terra l'acollia. El sol brillava amb potència. La llum m'encegava quan mirava aquella bassa, i ho cobria tot. Em feia aclucar els ulls. Que l'aigua trontollés pel vent feia que el reflex s'escampés a tot el bassal. I el bassal, que semblava gran cosa, era de la mida del palmell de la mà.

Tot el terra era brillant, tot estava embassat. I era tan poc el que es podia veure que havia d'anar amb els ulls clucs per caminar. Com si ho hagués cobert un mantell de pa d'or. I el cel, la terra, la llum i el daurat es connectaven entre si, i va ser en aquell moment que vaig mirar a terra i hi vaig veure llum.

Davant del toll d'aigua, el reflex de la llum m'encega fins a aclucar els ulls i no hi veig més que una aproximació a la vivència. El que entreveig s'enfosqueix i només preval el centelleig intens del reflex sobre la bassa que vibra amb el vent. Encara que el recordi, les imatges són imatges i no s'aproximen a res que hagi vist, només al mar quan el sol el fa brillar. Tot era fosc i ara és daurat.

I aquest retorn a allò inicial no és res més que una altra manera de continuar parlant de l'enyor.

L'intent de retrobar la bassa, l'experiència que vaig tenir. Llavors penso en la bassa com una intervenció efímera i també com un nou espai d'acollida. Un espai on hi és tot contingut: on el relat creat es veu reflectit dins de l'aigua i,

d'alguna manera, es connecta també amb l'entorn i el defora.

Una imatge. Bassa d'aigua on s'hi reflecteix la llum del sol, i reflecteix llum brillant. Una bassa al mig del prat prou petita per saltar-la amb una passa llarga, i no de massa profunditat per fer-hi navegar una barqueta, encara que d'una suficient magnitud per traspasar-la caminant a peu nu, tot mullant-se.

DEL CELATGE; apropar-m'hi des de la superfície

(un moment-troballa en un record d'infantesa)

Eren els primers dies d'escola i em tocava dibuixar amb ceres. Li vaig demanar a la companya asseguda al meu costat si em podia passar la cera de color "blau cel" i em va mirar amb una cara innocent, entre sorpresa i estranyada. Vaig insistir-li, i em va dir que "blau cel" no existia, que es deia "blau clar".

Amb la bassa als peus, de nou; miro a terra i hi veig llum, miro enlaire i hi veig clar. Perquè a la superfície de la bassa no s'hi reflexa res més que la claror del cel. I aquest blau és el que es barreja amb el daurat. Ho intento capturar; els colors del cel segons la disposició dels núvols i segons el sol. A vegades és més clar, a vegades més fosc. Depèn de la profunditat que mostra el cel respecte la seva distància al sol. En faig fotografies. Amb les imatges capturades ja digitalitzades, m'endinso en els lilosos, blavosos, i fins i tot en algun gris clar; tons sempre freds. A mida que amplio la imatge i navego sense rumb entre els colors, el que veig també viatja entre els tons. I em perdo en les imatges sense saber quin n'és l'origen ni el final. Ni tampoc el rumb amb el que he de moure'm-hi. Ja no navego per sobre la imatge sinó que m'hi he submergit endins. La fragmentació inconnexa amb l'origen converteix el color superficial en un fons.

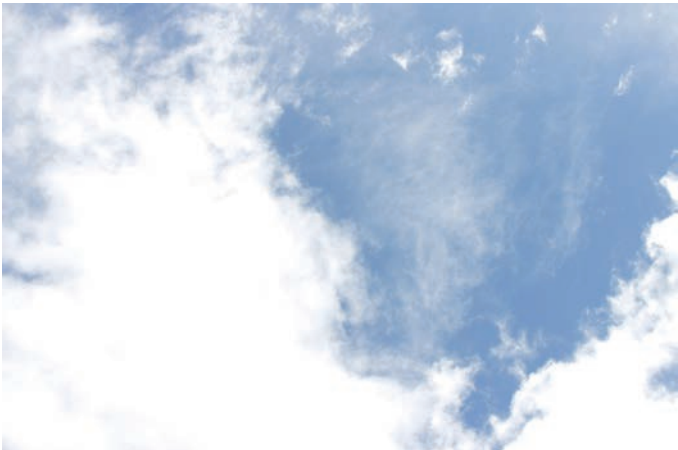
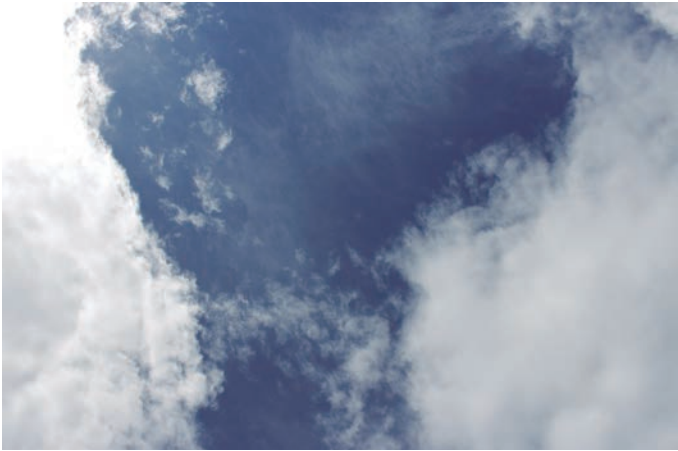

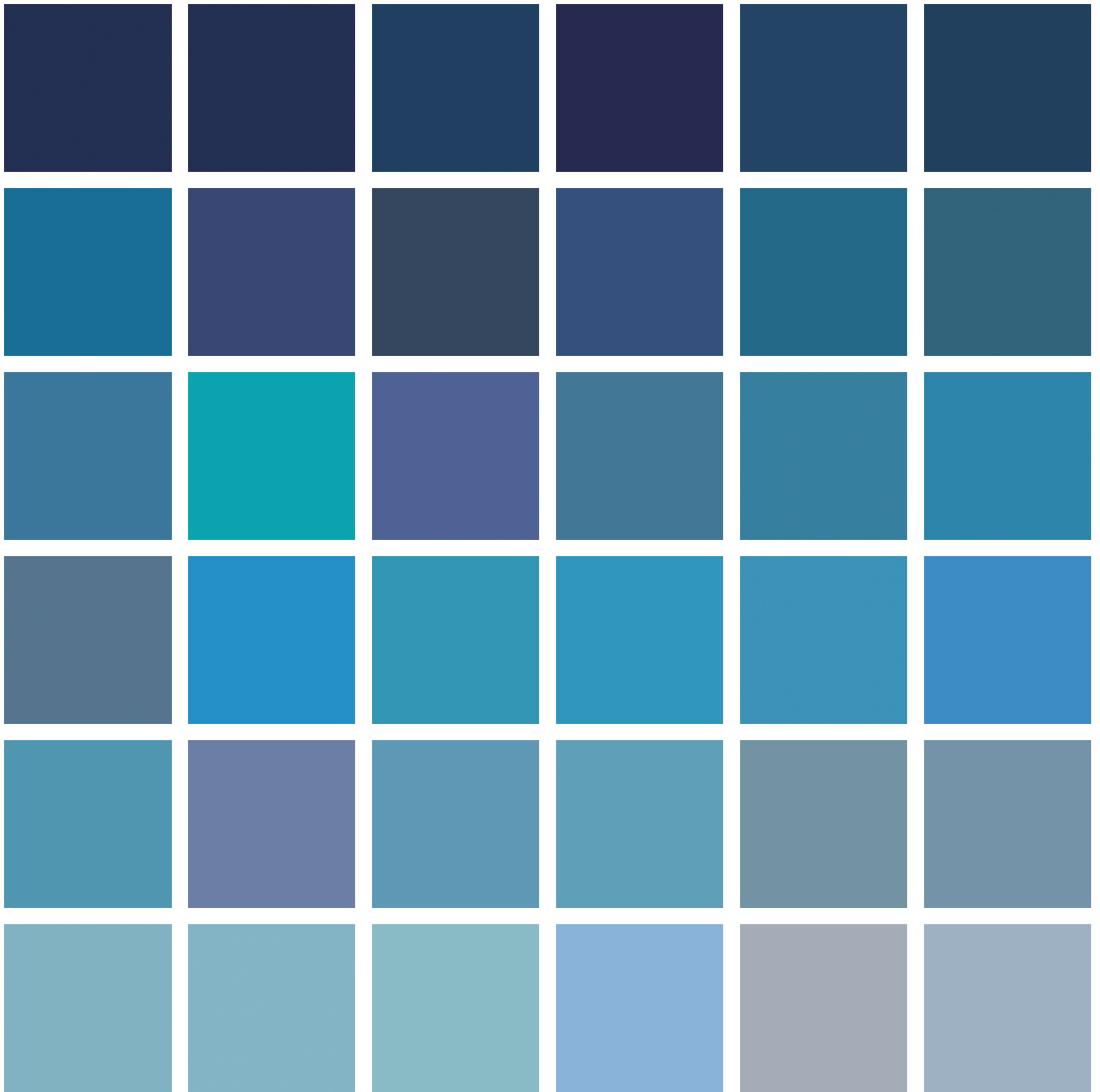
I a més, a l'ampliar-los en el monitor veig els fragments amb què es construeix la imatge digital: a base dels infinits quadrats en conjunt i amb la variabilitat que la representen. El que em mostra aquesta possibilitat queda tenyit d'un color llum que només em permet percebre-la mitjançant la llum. El que veig són fons de colors blau cel que varien segons per on navegui del meu mapa imaginari; segons si em desplaço a la dreta o a l'esquerra, a dalt o a baix en el pla digital de la fotografia. Aquests plans fragmentaris que s'originen són més que delimitacions formals quadrades de color, són l'inici de la imatge i el fi de l'aprofundiment en ella.

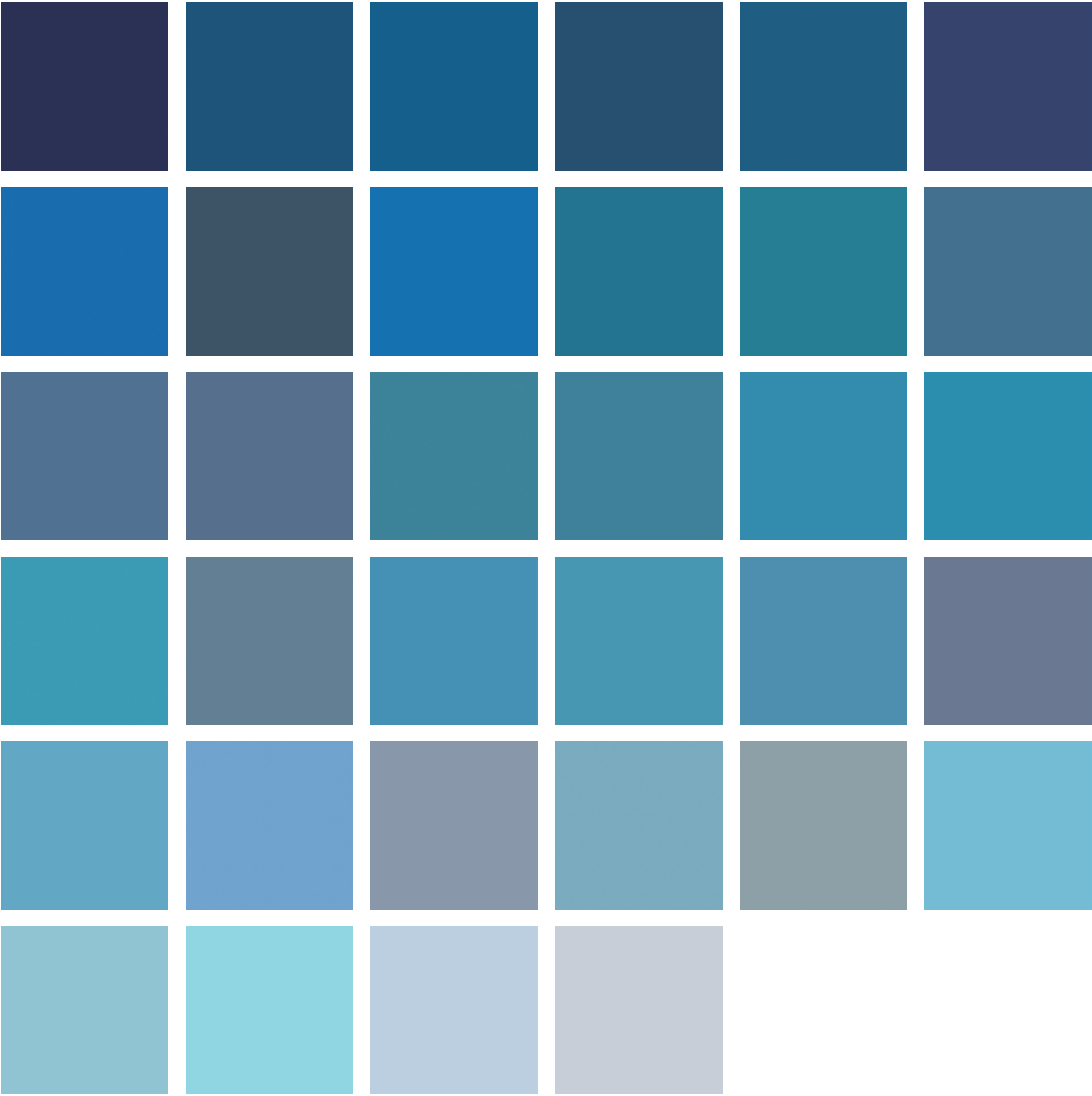

DEL CELATGE; des del fons

M'aproximo a aquests blaus aleatoris atribuint-los una presència augmentada com a recursos del procés per entendre la llum. He de reconèixer que sintetitzar en aquesta forma gràfica és la manera d'establir connexió entre ells. Uns plans blaus de percepcions fragmentades en augment resulten ser el fruit de la recerca en les imatges. La seqüència de blaus cel manté una relació amb el que veig mentre els exploro, un seguit de passatges per colors freds blavosos. M'agrada pensar que també els uneix la vivència d'haver-me'n adonat mentre contemplava d'on ve la llum del cel. Permetre'm la llibertat d' experimentar amb ells, i establir diverses relacions de temps i espai com em permet la màcula daurada, allà on sigui.

La relació entre la profunditat i la superficialitat simultània en la imatge em porten a pensar en les imatges de fons. Al fons, al fons de tot hi ha un sol color formal. Aleatòriament, mentre navego entre colors, veig blaus que varien, com també varien al cel. I va més enllà dels blaus exactes que representen, sinó que la variabilitat visual els enriqueix. Imatges no reconegudes que donen espai per imaginar i inquietar. El retorn a allò que les origina es connecta amb un or que ja havia buscat al principi de la investigació. Aquell espai original, aquell fons primigeni que, amb l'aliatge amb d'altres, es transforma en un conjunt; ja sigui per fragmentació o per augment. Crear un celatge a partir d'aquestes imatges evoca a significar de nou el valor i el sentit

del relat. No pels colors sinó pel seguit de plans blaus que plantegen una nova visió davant la realitat. El celatge m'ajuda a acostar-me de nou a la claror de la bassa, i com la llum pot condicionar-ne el resultat.

Tant com veia el daurat a la bassa, veia blaus al cel. La unió entre aquestes dues experiències visuals es connecta en el moment que la llum que vaig comprendre com a tal, era la claror del cel i potser el reflex del sol, però ja no la llum del cel. La mateixa llum que allà era, s'assembla a la llum que desprenen els blaus. Els blaus cel són llum, el resultat visual és llum. El celatge de la bassa quan hi veia llum i daurat. Un blau profund.

DEL MIRATGE; abans de sopar

Davant la no-correspondència entre la proposta i la resposta entre els daurats ¹¹ em torno a trobar en una situació hostil i poc grata. Continuo estampant-ne i recercant entre la bassa, el pa d'or, les superfícies que els ocupen però no trobo la manera de resoldre-ho. Les estades al taller esdevenen mecàniques i perden el sentit.

(escrit al diari)

Fa dies que he tornat a mirar la bassa i m'he estancat en ella. I les trucades entre setmana no han ajudat, encara que hi hagin posat intenció.

Mentre la vianda s'acabava d'escalfar, he preguntat a la mare sobre el daurat. M'ha dit que amb tot el que he après durant aquests dos últims anys, podia donar el meu coneixement daurat. M'explica que l'or —com a element— era present a tot arreu: a les lleres els rius, a la terra. M'ha dit que allò daurat no és res més que una superfície, una capa que ho cobreix tot. Li contesto dient que potser es tractava de fer que aquesta capa fos absorbida pel cos que la suporta, i la seva materialitat esdevingués profunda. M'ha recordat que el pa d'or que havia fet servir abans era fals, reiterant la superficialitat de la pintura —daurada—, o d'una làmina que ho cobreix tot.

Ha arribat el pare del corral i li he demanat que em parli del que veu en aquella màcula daurada estesa entre les seves mans i les meves. El pare l'ha agafada amb la delicadesa de

11 Referint-me a les estampes daurades. Durant el procés em refereixo d'aquesta manera als papers estampats.

quan havia intentat tocar el pa d'or temps enrere —les seves mans matusseres intentaven no fer-lo malbé—. Mentre parlem del meu estancament davant del daurat, i de no saber-lo resoldre, em diu que “ja que has fet el terra i les parets de la casa, has d'acabar la teulada. No cardis!” I em sembla molt curiós que m'hagi parlat de cases i teulades que acullen, que resguarden, el papa.

M'ha dit que li agradaria entendre en art, però que mai havia tingut l'oportunitat d'atansar-s'hi. Em pregunta què hi ha dins del Guggenheim o del Louvre, que té curiositat; que si la gent en parla tant deu ser perquè hi ha alguna cosa interessant. M'ha preguntat si jo en sabia, de coses d'art, i m'ha dit si jo feia “art”, si era artista i si estaria als museus. Després d'una forta riallada, m'ha dit que era més d'anar a la fira dels pobles de la vora a veure què hi ha, i a qui es troba, i que ja li estava bé.

Si la conversa hagués anat en un altre ordre, hagués dubtat de si la seva sinceritat i innocència de criatura eren tan vertaderes.

La mama, absent a la conversa, ha interromput dient que aquella superfície —referint-se al daurat que subjectàvem a quatre mans— podia servir per embolicar, per recobrir, com el pa d'or. El papa ha afegit que li sembla una manteta per una criatura.

Hem tingut la màcula daurada a sota la làmpada del menjador. Brillava molt però no deixava passar la llum. L'olla ha acabat de bullir i ens hem posat a sopar.

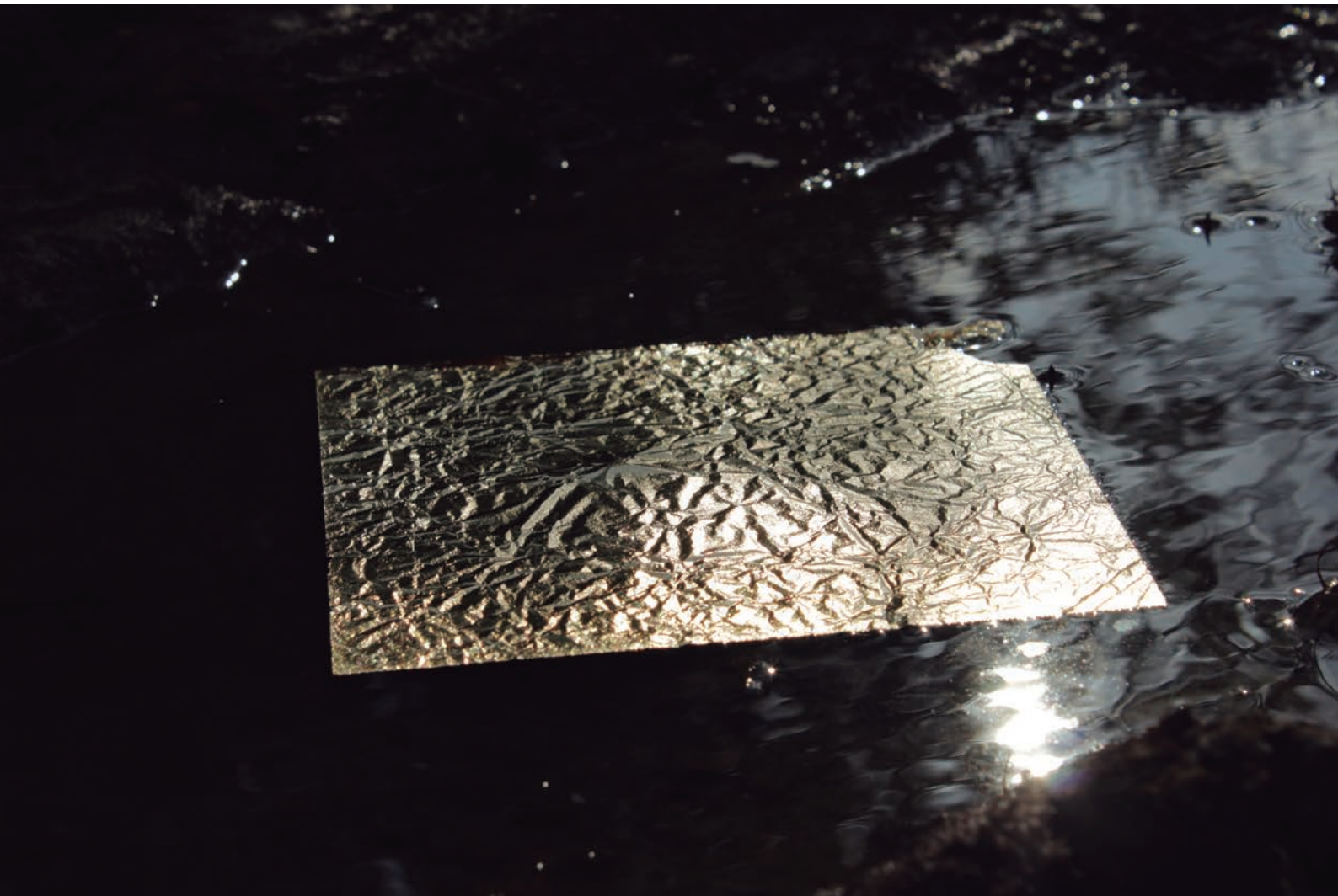
Aquest diàleg entre els pares em remet a pensar en la casa, la llar i el recolliment, en l'enyor i en enyorar. I me'n recordo de nou de J.M. Esquirol, que escriu:

*La desemparança és quedar-se sense protecció, sense ajut o sense assistència. La casa és l'expressió més emblemàtica d'emparar i de fer recer per protegir.*¹²

Una màcula daurada ens va fer compartir més que un *plat de calent* a taula.

12 Esquirol, *La resistència íntima* (2015) p. 48

Els daurats m'evocuen a parlar d'allò que em fa respecte, o enfrontar-me a allò que no m'és fàcil. I també es converteixen en un refugi. Una il·lusió seductora sobre com veure la superfície daurada.

DEL MIRATGE; re-plegar i descobrir com a mètode

Enlluernar-me amb el reflex de la bassa o en el procés de fer daurats. Construeixo un estri per produir daurats. Dues superfícies de PVC entintades i ajuntades per un costat formen l'estri que em permet generar rudimentari del daurats. Aquesta mena d'estri desplegable em permet estampar simultàniament les dues cares del paper, emprant la tinta i el rodets. Aplico tinta a les superfícies interiors, i amb el paper entre ambdues, ho plego i ho passo pel tòrcul. El resultat és un monotip. El gest de plegar i desplegar evoca a la producció en sèrie de daurats, i és un gest mecànic. La sensació visual de desplegar dues superfícies daurades és prou enlluernadora com per quedar-m'hi atrapada, embadalida com succeeix davant d'un reflex. I també dóna sentit a tot el procés d'entintar i estampar. Una il·lusió seductora.

Tot el que entra en contacte amb la tinta daurada, queda cobert i daurat. Des de la superfície del rodets, passant pels PVC, el paper i fins arribar a les mans, que també queden tenyides. La llum hi intervé reflectint al cim de la capa de daurat, i aquesta condició no em permet apreciar on he passat el rodets i, capa rere capa, la transparència s'encobreix.

Una vegada passo pel tòrcul l'estri, la superfície del paper ja queda coberta de tinta, i cal treure el paper. La pressió els ajunta, i la superfície de tinta reté el paper. I sembla que torni a jugar amb la màcula daurada quan el paper es va desenganxant. I el seu comportament em fa moure els braços perquè no s'enganxin entre ells ni amb res extern del camí a la

taula d'entintar, fins arribar a les graelles d'assecar els papers acabats d'estampar. No és la tècnica ni l'adequació al taller el que em porten a estampar d'aquesta manera, tampoc em regeixo per cap convenció, ni en l'entitat. M'agrada la idea de plec en el procés de fer-ho, i requereix d'una implicació física que me'l fa viure.

Un diàleg físic entre l'espai, el daurat que taca i els moviments dels meus braços.

Les meves possibilitats físiques són limitades i justegen per abastar la mida del paper i de l'estri per entintar. Tot i que sovint m'és impossible prescindir d'ajuda, em diverteix imaginar maneres pràctiques i intuïtives de resoldre aquests impediments. El paper dels daurats és originàriament paper sulfuritzat translúcid, i la tinta cobreix les dues cares. Però conserva la naturalitat pròpia d'aquest material; la mateixa fluïdesa que té el paper en si és l'habilitat que necessito per moure'l durant el procés d'estampar. A més d'aquesta qualitat, la lleugeresa i la translucidesa pròpies m'evoquen la llum. Cobrir-lo de tinta el fa brillant, i el reflex —com el de la bassa— enlluerna.

Esquirol escriu:

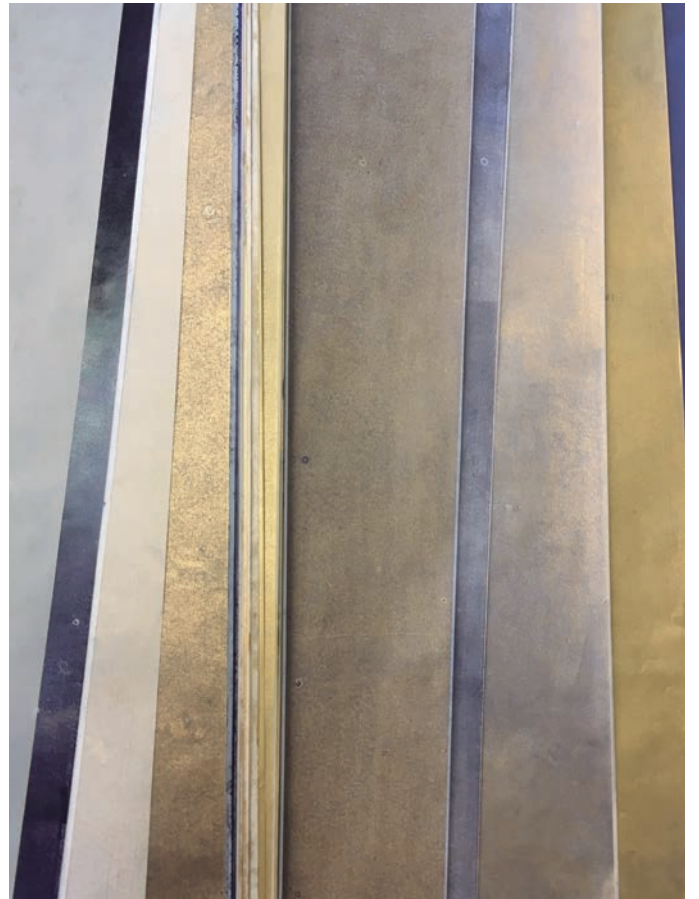
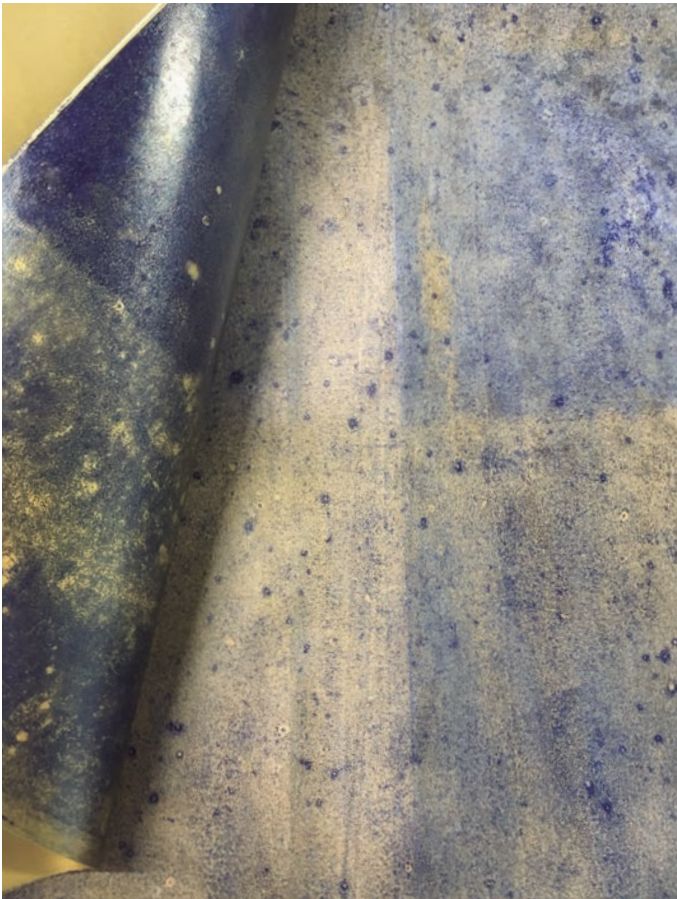
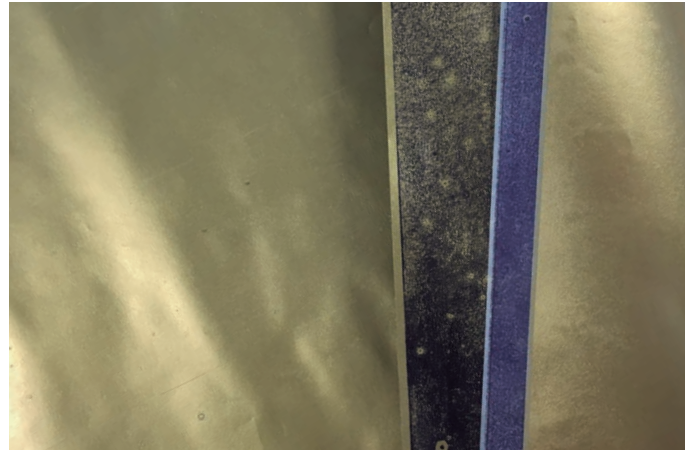
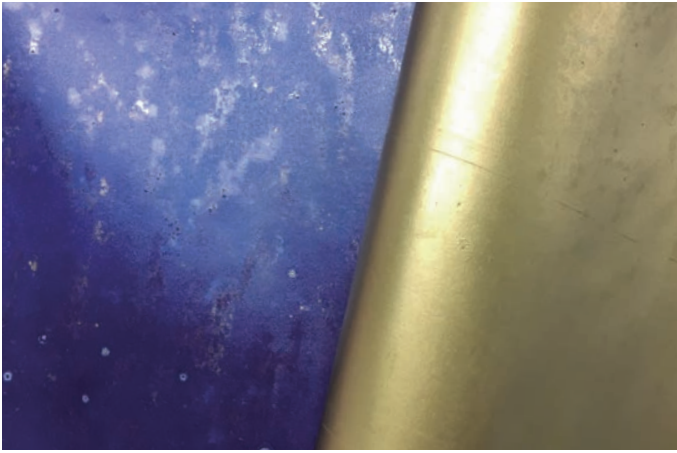
*Massa llum enlluerna, no ens convé. Claredat, sí; focus de llum blanca no. La llum excessiva ho xucla tot, igual que la foscor.*¹³

I la meva poca convicció, la necessitat de refugiar-me en algun recés, l'encegament —que més aviat era ofuscament— resultants de no trobar sentit, o una raó en fer els daurats ajuden a que fàcilment, ho relacioni amb el descobriment en la llum. Descobrir l'encegament davant el daurat de la bassa manté una relació amb descobrir els papers de tinta, i la mateixa materialitat cospa i transmet aquest valor: la translucidesa del paper deixa passar la llum i la fa claror.

13 Esquirol, *La Penúltima Bondat* (2018) p. 11

Deixo d'entintar a mesura que estampo els papers, i cada vegada els daurats embeuen més de la claror i la lucidesa emergent. L'estampació continuada de daurats descobreix de tinta la superfície a mesura que es descobreix la claror en el paper. M'agrada pensar que aquest gest de cobrir simbolitza que el paper absorbeix el daurat i que, a poc a poc, es difon amb la superfície translúcida. D'una manera o altra, el que per uns moments té la qualitat de cobrent i opac, a poc a poc es torna translúcid i fluid. La superfície absorbeix el valor del daurat i s'enriqueix. Com més capes —més daurats—, més profunda arriba a ser l'experiència. També m'agrada pensar que el paper guarda una similitud amb la superfície de la terra; una acull l'aigua i l'altra, la tinta, i es connecten simbòlicament en descobrir la claror d'un reflex. El lligam que estableixo és semblant a l'enraonar amb el pare.

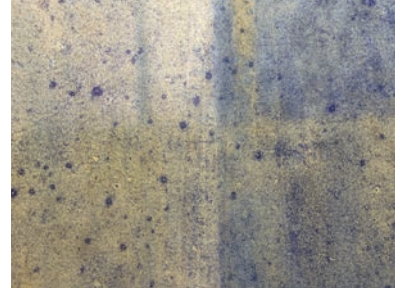
DEL MIRATGE; com la claror ho aplega

La translucidesa donada pel material nu, descobreix que el daurat és un miratge. La claror és el que permet veure-hi clar. I capa rere capa de daurat, a mida que les descobrim apareix la claror. Tot i ser capes fines, en superposarles originen un volum considerable de daurats. Els aplego evocant la profunditat que puc obtenir buscant la claror.

En el celatge hi ha la claror, i els blaus són la manera superficial de parlar-ne. A partir d'aquest fet, estampo amb tinta blava damunt d'alguns daurats per evocar la superficialitat i la profunditat. Jugo amb les possibilitats d'entintatge de l'artilugi construït i dels daurats ja estampats per cobrir i descobrir la claror. Les possibilitats d'experimentació que vaig poder materialitzar en les primeres estampes de daurat continuen madurant en l'entintat en blau. El contacte que prenen les tintes i les superfícies es converteix en una correspondència similar a entre la terra i el cel de la bassa. Aquesta relació em fa pensar en Perejaume quan a *Girona, Sant Pol, Pineda i la Vall d'Oo* (1997) ¹⁴ uneix visualment una mirada geogràfica, atmosfèrica i vivencial, on tot passa a l'exterior, traçant una línia entre les peces i intervencions de manera visual i contínua. I és la mateixa que s'estableix entre els daurats sense necessitat de lligar-los físicament. La mateixa intenció de la producció en seqüència és el que els aplega entre si, com els blaus fragmentaris que formen part d'un tot més gran i representatiu.

Els blaus del celatge, plans de colors, també guarden una relació formal amb els daurats; totes dues formalitzacions són plans de color sense res inscrit explícitament.

14 Perejaume (1997); em baso en el catàleg de les intervencions i de l'exposició duta a terme durant el mateix any. Tant la publicació com l'obra, tracen aquest recorregut visual entre les pàgines que també expliquen els canvis geogràfics en el territori. La lectura en dues dimensions transporta, d'una manera o altra, a la vivència simbòlica entre els espais intervinguts.

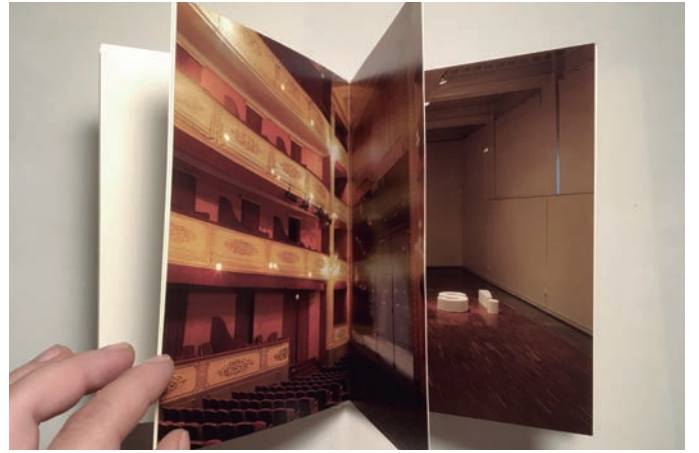
El lligam simbòlic apareix en el procés de desenvolupar ambdues idees en peces i en el resultat visual. Em deixo atrapar pel tacte i per l'acció de contemplar-los alhora.

Escrito en los cuerpos celestes, de Soledad Sevilla (2011) m'evoca a veure les possibilitats de la claror i les superfícies, i com aquestes conflueixen. La llum travessa la instal·lació de la volta del *Palacio de cristal*, a Madrid. La claror que traspasa en els signes de puntuació, que es descontextualitzen i funcionen com a mòduls variables, crea aquestes singulars constel·lacions de punts de llum, i la lectura entre aquestes grafies s'interpreta de manera subjectiva.

I la llum que canvia segons la temporalitat i el dia, vesteix a la instal·lació blava d'unicitat i n'exalta la vivència. Les petites esclatxes gràfiques perden el sentit, i desdibuixen la manera d'entendre la lògica de lectura. Formen una constel·lació. M'agrada pensar que l'absència de llenguatge i de paraula, formen part de la impossibilitat de parlar de l'explicació dels misteris i d'allò que ens rodeja ¹⁵.

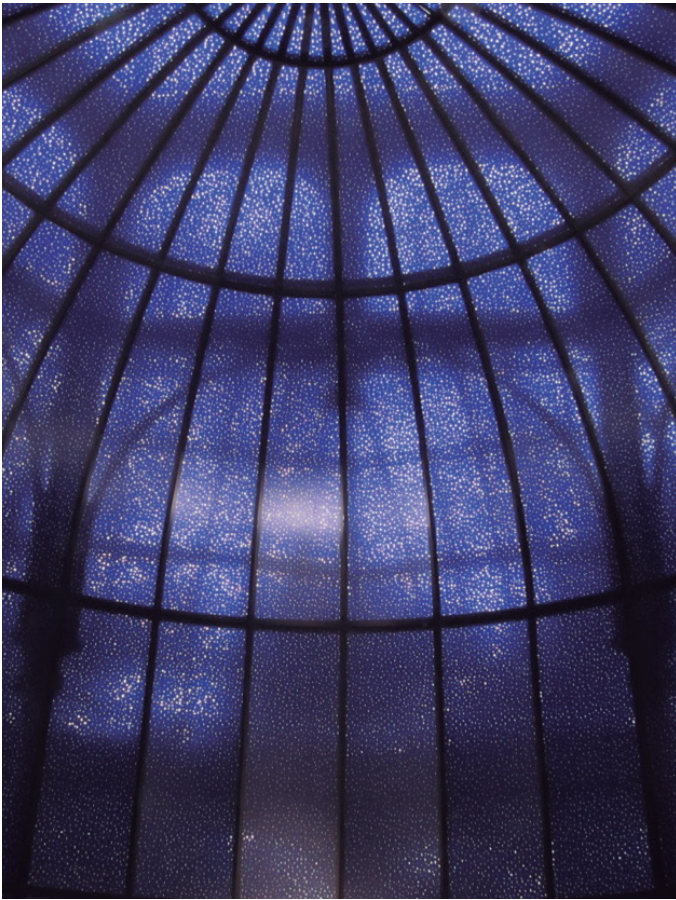
M'imagino sota aquest celatge, traçant les unions entre estrelles, amb el cap enlaire, observant. I quan miro a terra hi veig daurat. I, a davant, entre les mans, les superfícies estampades, on les irregularitats evoquen a aquestes marques inconnexes i sense sentit aparent. Els daurats desplegats formen aquest cel blau —de cel i de nit—, on la llum deixa entreveure què hi ha inscrit. La transparència i la lleugeresa m'evocuen al plec de daurats, i la construcció visual entorn la instal·lació no s'allunya de la presència que té el plec. I les variacions de cel són com quan aquest es pon, i del color que cobreix tot allò que il·lumina. I en tocar, i observar, m'hi acosto.

15 Entrevista a Soledad Sevilla de l'obra *Escrito en los cuerpos celestes* (2011).

Fotografies de la instal·lació de *Escritos en los cuerpos celestes* (2011); cedides per una persona coneguda propera.

DEL MIRATGE; apropar-m'hi més que amb els ulls

Trobo que els daurats prenen sentit com quan amb el pare teníem agafada la màcula sota la làmpada. El contacte físic unia el que dèiem i el que vèiem. Em va servir d'excusa per parlar amb ells, i compartir més que el sopar.

Des d'aquest gest de contacte per agafar, de J. Pallasmaa em fa apreciar que:

*El tacto es la modalidad sensorial que integra nuestra experiencia del mundo con la de nosotros mismos. Incluso funden e integran el continuum háptico del yo; mi cuerpo me recuerda quien soy en que posición estoy en el mundo.*¹⁵

Els daurats traspassen la línia entre l'estampa i l'objecte en el moment que decideixo explorar amb una màcula i imaginar que en ella hi ha continguts el cel, el sol i la terra; en el moment que despenjo un daurat de la paret i me l'enduc a casa per ensenyar als pares en què estic treballant; en el moment que en tocar-los un cop secs, els dits em queden emmascarats de tinta daurada. Són més que plans contemplatius. Són susceptibles a ser manipulats. I em pregunto què no és tacte quan el que percebo i copso m'estimula?

I més, quan una superfície daurada no em transmet profunditat però un plec de daurats, sí. Segueixo llegint Pallasmaa i la seva concepció dels sentits com el canal de coneixement de l'espai i de la sensació de la persona amb el seu entorn. Constantment hi ha sobre la taula la qüestió de l'hegemonia de la vista per sobre dels altres sentits. L'ull, com a òrgan de

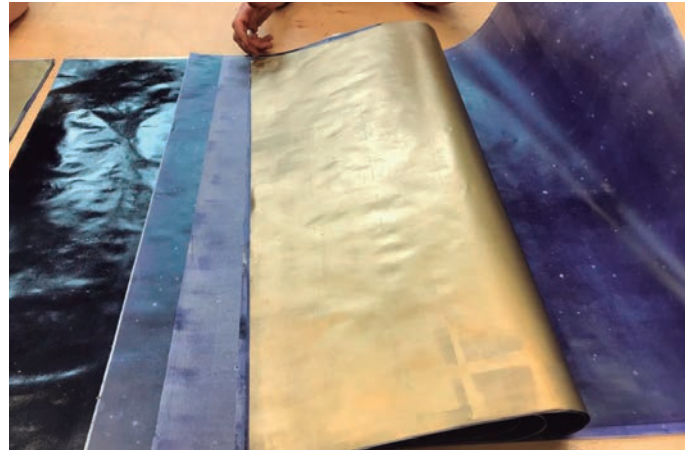
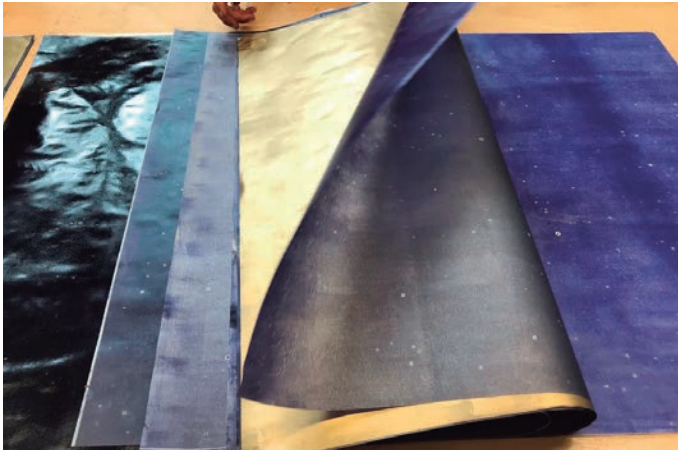

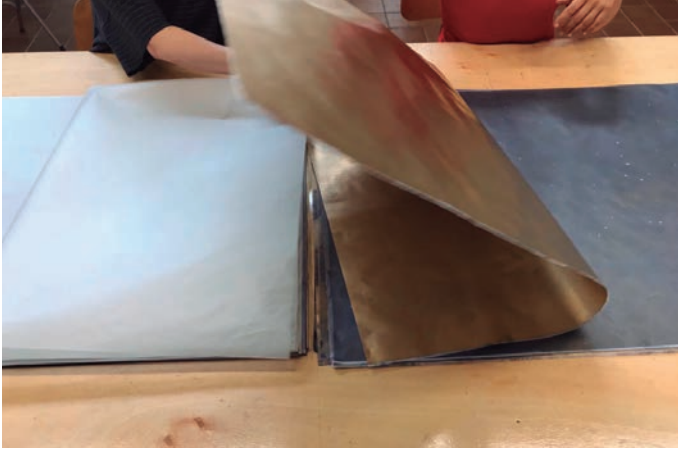
percepció, dominant elimina la validesa de coneixement que perceben els altres sentits i desfà tota possibilitat d'acostament en la situació d'enfrontament entre la vivència, l'espai i la persona.

*El ojo es el órgano de la distancia y de la separación, mientras que el tacto es de la cercanía, la intimidad y el afecto. El ojo inspecciona, controla, investiga, mientras que el tacto se acerca y acaricia.*¹⁶

El canvi de posició envers els daurats vesteix l'acció d'una major implicació física a través del tacte. La dimensió implica aprendre a acollir-me dins de les possibilitats del material per malmetre'l el menys possible. M'acosto als daurats amb una altra actitud. He deixat de mirar-los per tocar-los, notar-los. Ara, improviso i m'adapto a la situació. M'embruto els dits mentre els manipulo. El contacte deixa un rastre entre la tinta i la pell, i les ditades als daurats reafirmen que hi ha un contacte recíproc amb anècdotes.

La voluntat d'ancorar un lligam em fa pensar en la casa, en la bassa i en les possibilitats de relacionar-me amb els daurats. L'experiència va des de veure'ls fins a quedar-me amb els dits daurats.

DEL MIRATGE; de guarir-me amb claror

La paraula *guarida* en castellà significa cau o refugi. I el simbolisme d'aquests dos sinònims alberga una estreta relació amb el participi de la primera o tercera persona del femení singular del verb guarir: curada o alliberada d'una malaltia fent servir un remei.

La superfície dels daurats, un cop descoberta de tinta, es guareix en la claror. Guarida dels ulls, veig que és la translucidesa el que em permet veure-hi clar.

Allò il·luminat m'acull segons la relació que estableixo amb la llum, i és allà on puc veure la qualitat simbòlica de la claror. Era tant senzill com adonar-me que la brillantor del reflex en la bassa em feia aclucar els ulls. I aprenc a ser prudent a l'hora de creure cegament en el primer que percebo. El miratge és un reflex, i el daurat en aquella bassa ho era de la llum. El daurat i el blau tan sols m'explicaven la llum.

Escolto a Lúa Coderch, i parla dels seus refugis i de la intenció dels seus relats, on la orientació és fonamental per articular el seu relat ¹⁷. La recerca d'aquesta direcció origina un estat intermedi que permet explorar les maneres de sobreviure mentre es busca. Quan he enyorat quelcom és quan més l'he valorat. Reflexiono en un espai d'acollida, de cura, i se'm fa significatiu pensar en la llum i la casa. El toll d'aigua quan la llum s'hi reflectia em generava un apropament on m'era fàcil aprofundir-hi. Guarir-me en aquest refugi em lliga amb el fet d'explorar els daurats, que una vegada descoberts, em parlen de la claror. I a partir d'aquí em puc construir un espai —escrit, sentit, imaginat— per guarir(-me)

17 Conferències de Coderch; *Aula Oberta #16; saber, hacer comprender. Conferencia* (2018), i *Conferencia en la oscuridad* (2017).

i cuidar(-me). Se'm fa fàcil trobar un lligam entre la lectura i l'experiència personal. Poder-m'hi apropar, poder-ne parlar, poder escriure un diari que evoca la necessitat de comunicar. Allà on no arriben les paraules, arriben el tacte i la proximitat.

La recerca de la claror és equiparable a la reflexió íntima, i em permet endinsar-me en un refugi mentre aprofundeixo entre els daurats i blaus. La penombra explica l'espai on puc veure-hi clar, i també resguarda del reflex i de la foscor consegüent que l'acompanya.

El recés en forma de plec de daurats evoca a la no-comprensió d'una situació pròpia de desajust. Veure amb distància la superficialitat i la profunditat alhora, de la mateixa manera que els daurats es van descobrir, m'ha apropat moltes coses i me n'ha allunyat d'altres. La impossibilitat de comprendre-ho implica buscar solucions, com possibles refugis; i em travessa la idea de no-retorn com a manera de guarir-me, i cuidar-me.

I, mentrestant, els blaus i els daurats es converteixen en un tresor.

El refugi que compleix la seva condició natural es converteix en casa que s'esgota.

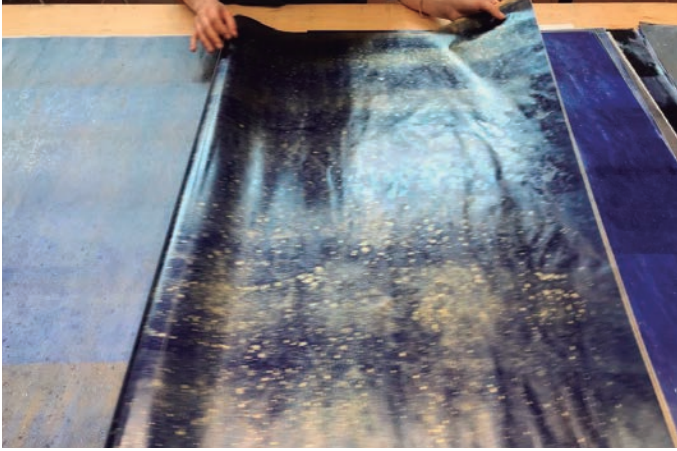
La producció seqüencial o continuada de daurats evoca la producció tecnificada del pensament. Com la tinta del taller, que s'acaba. I toca obrir una altra llauna. I la *tira de daurats* que podria arribar a fer... però és el procés vivencial de fer-los que ha marcat el ritme. La producció d'aquests ha anat paral·lela amb el procés de fora del taller; de parlar dels daurats a les persones properes —que s'han tornat imprescindibles—, de pensar, llegir i reflexionar-hi, d'escriure i reescriure... Les dues exploracions s'han sincronitzat.

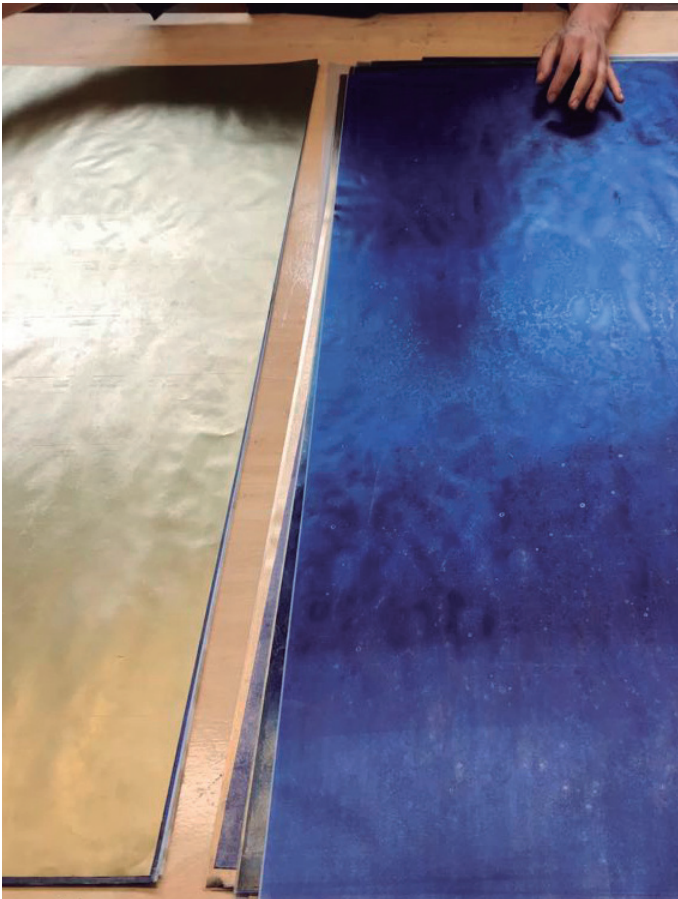
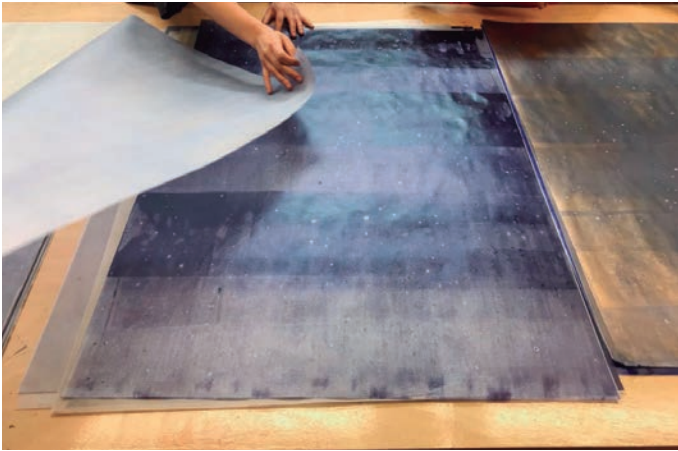
Preguntar-me pel valor del daurat tampoc és fàcil, ara. Però puc afirmar que no tenen un valor quantitatiu, sinó qualitatiu. Podria haver-ne fet molts més, i molts menys; que continuarien tenint sentit. No és l'estampa "ben feta", sinó la facilitat per parlar d'un record, d'un reflex, d'un miratge. Els daurats en si són el miratge.

*... esdevé molt important la incapacitat des de la qual respons. Aquí, jo crec que és on es posa la facultat de la imaginació.*¹⁸

18 Coderch, Lúa; *Aula Oberta #16; saber, hacer comprender*, (2018) minut 33' 33"

DEL MIRATGE; i totes aquestes coses

Investigar la relació que mantinc amb la meva casa em fa viure una necessitat de crear-me refugis. Se'm fa més fàcil d'aferrar-me a les coses properes, a mesura que hi tinc més contacte i proximitat. I la necessitat, que es manifesta en haver experimentat amb els daurats per cuidar-los, fa que investigui allò proper i insignificant per cuidar-me.

La relació que estableixo entre totes aquestes coses s'allunya d'allò artificial, i que sorgeix de l'exploració des de la distància física. M'agrada pensar que s'assembla a les connexions entre els signes de puntuació de *Escrito en los cuerpos celestes* (2011) o en un arxipèlag. De la mateixa manera que entenc que els daurats estan connectats entre si.

El miratge i el procés experimentat al voltant, parlen de l'experiència de l'enlluernament, i de com, això, filtra i diposita alguna cosa en profunditat. El celatge evoca a la claror i a les imatges, i és a partir d'ell que puc fer les associacions visuals, que em duen al miratge. Que aquesta investigació compregui dues parts, em recorda primerament a desplegar les dues superfícies del PVC, i que el paper surti daurat, en fer aquest gest, i de l'altra banda amb algun to blau fosc. Si el blau és més fosc, és perquè la brillantor del daurat l'eclipsa, i només amb una mica de foscor, com quan és de nit, el mateix blau es deixa veure. El blau i el daurat guarden aquesta relació de fer, de mirar i de parlar, i de recordar la casualitat preciosa on, confusa, em vaig fixar en una llum gairebé intel·ligible i delicada, un reflex, un miratge.

L'obra que presento resulta materialitzada en el plec de 52 estampes en monotípia per les

dues cares, de 100 x 70 centímetres cada una, i forma un gruix de 2 centímetres.
Tot aquest recorregut que s'ha estès en el temps queda aplegat en aquesta peça.

En desplegar-la físicament, les possibilitats d'exposició s'estenen vastament, i amb elles, la línia temporal de treball, de procés i d'investigació. M'evoca a submergir-m'hi encara més. I davant d'aquesta impossibilitat de concretar, d'establir els paràmetres per designar una peça i un format expositiu que ho pugui englobar tot, m'aturo.

Amb el plec de daurat a les mans — i les mans, impregnades de tinta— trobo la manera de dur els daurats més enllà de contemplar-los. Trobo la manera d'agrupar la investigació en un conjunt on hi pugui ser continguda, i les relacions que es tracen entre les parts del treball prenen sentit en aplegar-les, i en acostar-m'hi més que amb els ulls.

D'ARXIPÈLAG; *illatge*¹⁹ —que està mal escrit—

Pensar una possible manera de tancar —ara per ara— la meva investigació em porta a preguntar-me com puc agrupar-la tota, i a fer aquesta memòria. Un *-atge* és el que em permet parlar de *celatge* i de *miratge*, i d'un arxipèlag d'illes creades entre associacions de paraules i allò visual.

Les *paraules-troballa* m'ajuden a unir i a construir el relat entre tot allò del que parlo: que els daurats s'han convertit en un refugi i a través d'ells he pogut parlar d'allò més íntim; que amb les paraules enraonades i escrites puc explicar-los i explicar-me. Aquesta possibilitat es converteix en un joc per trobar els mots que s'aproximen a què vull dir amb més exactitud.

El llenguatge que permet agrupar-ho tot —l' *-atge* que em serveix per reunir— també m'ha servit per veure en allò visual i allò raonat, el que conforma la investigació.

Considerar els daurats com un refugi em permet aproximar-me al seu abast i al llenguatge que empro cada vegada que m'hi apropo. I amb això, construeixo i imagino maneres d'explicar el que contenen i el que evoquen; i d'alguna manera, guarir-me i cuidar-me amb les paraules.

19 De la mateixa manera que *celatge* i *miratge* són mots ortogràficament correctes, repeteixo l'associació morfològica en el mot *illa*. Està mal escrit, com diu el títol, és *arxipèlag*.

En aproximacions a la filosofia i el pensament, he trobat on guarir-me, entre paraules i reflexions que m'acompanyen mentre he estat fent —i faig— els daurats. Quan he parat —i paro— atenció en fer-los i mirar-los, per establir-hi una relació i d'atansar-m'hi, m'és tan significant com quan, encara, continuo escrivint el meu diari. Presentar-los enfora mentre m'hi acosto em fa seguir investigant algunes de les possibilitats d'aquest arxipèlag.

Torno a *Escritos en un cuerpo celeste* (Sevilla, 2011) i em com l'artista utilitza els signes de puntuació per cobrir un espai que ens envolta, que moltes vegades no tenim la capacitat de descriure. La construcció de les constel·lacions que es formen em remet a com les paraules també uneixen els daurats entre ells. La manera aparentment inconnexa en què s'articulen em serveix per enraonar i escriure —més—. I mentrestant, relato un diari íntim on hi explico el que sentia quan sortia del taller i marxava amb tinta als dits, o quan tenia els braços un xic masegats d'haver fet els daurats; quan estàvem, amb els pares, al menjador just abans de sopar o quan la distància només ens permetia trucar-nos; i després de cada tutoria, totes aquelles coses que m'hagués agradat dir, i que les persones properes m'ajudaven a resoldre, a més a més de dubtes i inseguretats.

Escriure el diari em serveix per entendre els meus límits, i fer daurats és la d'entendre els límits del que m'envolta.

I de Zambrano, llegeixo que...

*La incontinencia del habla ha de tener en ese infranqueable obstáculo su origen.*²⁰

20 Zambrano, (2017) p. 213

FONTS DOCUMENTALS I BIBLIOGRAFIA

CIRLOT, JUAN EDUARDO; (1992). *Diccionario de los símbolos*. Barcelona. Editorial Labor. ISBN: 84-335-3504-8

CODERCH, LÚA; (2018). *Lúa Coderch, Aula Oberta #16; saber, hacer comprender. Conferencia*. <http://www.cccb.org/es/multimedia/videos/luca-coderch-aula-oberta-16/228638> Document audiovisual en línia. Darrera consulta el 15 de maig de 2018.

CODERCH, LÚA; (2017). *Lúa Coderch, Conferencia en la oscuridad*. <https://vimeo.com/179325598> Document audiovisual en línia. Darrera consulta el 14 de maig de 2018.

ESQUIROL, JOSEP MARIA; (2015). *La Resistència íntima: assaig d'una filosofia de la proximitat*. Ed. Quaderns Crema. Barcelona. ISBN: 978-84-7727-565-7

ESQUIROL, JOSEP MARIA; (2018). *La Penúltima Bondat: assaig sobre la vida humana*. Ed. Quaderns Crema. Barcelona. ISBN: 798-84-7727-587-9

KOPF, ALÍCIA; (2015). *Maneres de (no) entrar a casa*. Edició en col·laboració amb el projecte Girona Kreas i Bòlit Centre d'art contemporani Girona. ISBN: 978-84-944122-0-2

PALLASMAA, JUHANI; (2012). *Los Ojos de la Piel*. Editorial Gustavo Gil. Barcelona. ISBN:978-84-252-2135-4

PEREC, GEORGES; (2008). *Lo Infraordinario*. Ed. Impedimenta. Palència.
ISBN: 978-84-936550-5-1

PEREJAUME; (1997). *Girona, Sant Pol, Pineda i la Vall d'Oo*. Catàleg de les exposicions editat per Ajuntament de Girona, Ajuntament de Pineda de Mar i Ajuntament de Sant Pol de Mar. ISBN: 84-86837-67-7

SEVILLA, SOLEDAD; (2011). *Escrito en los cuerpos celestes*. <http://www.soledadsevilla.com/inicio/escrito-en-los-cuerpos-celestes/> Referència de la pàgina de l'artista. Enllaç de l'audiovisual inclòs a la pàgina. Darrera consulta el 3 de juny de 2018.

ZAMBRANO, MARÍA; (2017). *Claros del bosque*. Tercera edició. Ediciones Cátedra. Madrid. ISBN: 978-84-376-2875-2

Totes les imatges que apareixen en aquesta memòria, a menys que estigui indicat, són de la meua propietat.

A TOTES LES QUE...

... per gust o per (des)interès, heu entrat en aquest relat.

... a la mama i al papa, com sempre, per tot; a les cosines; a les dels últims quatre anys —que s'han fet imprescindibles—; a les de sempre —que també ho són—; a les del pis, i sobretot a l'Eugènia... per la paciència.

... gràcies.

